



**Stanowisko
Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych¹
Łódź, dnia 25 stycznia 2017 r.**

w sprawie: **projektu ustawy o Polskiej Służbie Geologicznej z dnia 13 września 2016r.
wprowadzającego zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku
Prawo geologiczne i górnicze.**

Regionalne Organizacje Samorządowe wchodzące w skład Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych OPOS, po zapoznaniu się z zamieszczonym na stronach internetowych Rządowego Centrum Legislacji projektem ustawy o Polskiej Służbie Geologicznej z dnia 13 września 2016r. wprowadzającego zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (t.j.: Dz.U. z 2016r., poz. 1131 ze zm.) **wyrażają zdecydowany sprzeciw wobec proponowanych zmian dotyczących ograniczenia dochodów poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego.**

Uzasadnienie

Projekt ustawy o Polskiej Służbie Geologicznej z dnia 13 września 2016 r. w art. 50 przewiduje zmianę m.in. art. 141 ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

Obecnie art. 141 ww. ustawy Prawo geologiczne i górnicze stanowi w ust. 1 i a1, iż:

¹ Stanowisko OPOS zostało przyjęte przez wszystkie organizacje – sygnatariuszy Porozumienia, tj. :
Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych,
Stowarzyszenie Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza,
Stowarzyszenie Związków Gmin i Powiatów Regionu Łódzkiego,
Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski,
Śląski Związek Gmin i Powiatów,
Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego,
Związek Gmin Lubelszczyzny,
Związek Gmin Pomorskich
Związek Gmin Warmińsko – Mazurskich

1. Wpływy z tytułu opłat, o których mowa w dziale VII tejże ustawy, w **60% stanowią dochód gminy**, na terenie której jest prowadzona działalność, a w 40% dochód NFOŚiGW.
2. Wpływy z tytułu opłat, o których mowa w dziale VII tejże ustawy, w zakresie węglowodorów, w **60% stanowią dochód gminy, w 15% dochód powiatu, w 15% dochód województwa**, na terenie których jest prowadzona działalność, a w 10% dochód NFOŚiGW.

Po wejściu w życie proponowanych przepisów określone powyżej dochody gmin zostaną ograniczone do kwoty nie przekraczającej 500 zł na jednego mieszkańca gminy, zaś dochody powiatów i województw zostaną całkowicie zlikwidowane.

Powyższe zmiany są krzywdzące dla jednostek samorządu terytorialnego i bezpośrednio wpływają na sytuację poszczególnych społeczności lokalnych.

Zmiany te pozostają w oczywistej sprzeczności z art. 167 ust. 4 Konstytucji RP, zgodnie z którym zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych. Skoro zatem procedowany projekt ustawy nie przewiduje zmian w zakresie zadań i kompetencji poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego – w szczególności poprzez ich ograniczenie i przeniesienie na rzecz innych podmiotów – nie znajduje podstaw ograniczenie dochodów służących obecnie realizacji tych zadań.

Przykładowo z uwagi na zwiększony ruch kołowy na lokalnych drogach związany z koniecznością dowozu specjalistycznego sprzętu i materiałów następuje proces przyspieszonego niszczenia dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, które spełniają ważną funkcję dla społeczności lokalnych w zakresie funkcjonowania życia gospodarczego, dojazdów do szkół oraz sprawnego dojazdu pojazdów służb ratunkowych, co wiąże się ze znacząco zwiększonymi kosztami ich utrzymania. Kwoty otrzymywane w ramach wpływów z opłat eksploatacyjnych stanowią znaczące źródło finansowania kosztów utrzymania tych dróg w należyłym stanie technicznym.

W efekcie wprowadzenia proponowanych zmian, możemy mieć do czynienia ze zmniejszeniem elastyczności finansowej, jak również ograniczeniem lub opóźnieniem realizowanych inwestycji. Taka sytuacja, potencjalnie może zarówno zredukować zdolność jednostek samorządu terytorialnego do absorpcji dotacji unijnych dostępnych w ramach perspektywy unijnej na lata 2014–2020, ale i stanowić zagrożenie realizacji zadań własnych. Warto odnotować, że samorządy terytorialne muszą liczyć się z koniecznością zwiększenia w przyszłości wydatków wynikających z innych zapowiadanych przez administrację rządową reform, np. związanych z systemem edukacji. Jak wskazują doświadczenia wielu lat, część kosztów wszelkich zmian organizacyjnych i kompetencyjnych w administracji ponoszą właśnie samorządy.

Aby właściwie zrealizować zadania przekazywane przez władzę centralną z zakresu oświaty, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, utrzymania dróg czy administracji publicznej, w tym administracji związanej z ochroną środowiska, jednostki samorządu

terytorialnego regularnie dokładają ze środków własnych kwoty liczone w milionach złotych rocznie.

W ciągu ostatnich lat nastąpiła destabilizacja finansowania samorządów w wyniku zmian w regulacjach prawnych. Najwięcej uszczupliła lokalne budżety zmiana skali podatkowej (stawek oraz progów), wprowadzona w 2009 r. ulga prorodzinna. Inne straty spowodowała zmiana ustawy o opłacie skarbowej, zmiana ustawy o podatkach i opłatach lokalnych i zmiana podatków od spadków i darowizn. Zmniejszyły się też wpływy z PIT i CIT. Te straty nie zostały zrekompensowane. Ponadto cały czas na barki samorządów przierzucano coraz to nowe zadania, bez zabezpieczenia na ich realizację wystarczających środków finansowych.

Dochód z opłaty eksploatacyjnej jest dochodem publiczno – prawnym, mającym status dochodu daninowego. Pozbawienie jednostek samorządu terytorialnego ww. opłaty narusza ich interes prawny. Planowane pozbawienie jednostek samorządu terytorialnego tego dochodu dla wielu z nich może mieć skutki katastrofalne i poważnie zachwiać gospodarką finansową gmin, powiatów i województw. W efekcie przełoży się to na ograniczanie wydatków budżetów, ograniczenie- zaprzestanie realizacji wszelkich inwestycji, a w konsekwencji stagnację gospodarczą wielu społeczności lokalnych.

Dlatego zasadne jest pozostawienie dochodów dla jednostek samorządu terytorialnego z tytułu opłaty eksploatacyjnej na dotychczasowym poziomie.

Henryk Brysz